

Hammarbyhöjden

Buss nr 79 vid Finn Malmgrens Plan år 1956. Bussen trafikerade sträckan Brunkebergstorg–Hammarbyhöjden. Fotograf okänd. Stockholms stadsmuseum.

Sedan slutet av 1600-talet låg stadens galgbacke placerad här i Hammarby mellan dagens Petrejusvägen, Strahlenbergsgatan och Sparfvenfeltsgatan. Avrättningar var ett stort folknöje och det ansågs även bra för barn att se hur det kunde gå om man inte levde ett hederligt liv.

Den sista avrättningen ägde rum 1862. Mellan fyra- och femtusen människor hade då tagit sig ut till Hammarby galgbacke för att bevittna denna historiska händelse. År 1877 avskaffades offentliga avrättningar i Sverige, 1921 avskaffades dödsstraffet i fredstid och 1972 i krigstid.

Hammarby tillhörde ursprungligen den egendom som Gustav Vasa på 1550-talet donerade till Danvikens hospital. 1917 förvärvade staden Hammarby för att möjliggöra byggandet av Hammarbyleden. År 1930 inkorporerade Stockholms stad området, som tidigare tillhört Nacka kommun.

Fram till på 1930-talet var det som idag utgör Hammarbyhöjden en skogbevuxen höjd. Större delen av husen uppfördes mellan 1936-46 men stadsdelen fick sitt namn först 1948. Det byggdes

både hyres- och bostadsrätter och cirka 200 lägenheter i barnrikehus. I barnrikehusen fick ”mindre bemedlade barnrika familjer” moderna bostäder med låga hyror. Man skulle ha minst tre barn för att få ansöka om en lägenhet. Kön var lång så att det var betydligt större familjer som flyttade in i de första husen eftersom de mest behövande kom i första hand.

Stadsdelen planerades enligt funktionalistiska principer. Mellan husen skulle det finnas träd, grönska och lekplatser för barnen. Lägenheterna planerades så att de fick mycket ljus. Det skulle vara lätt att vädra igenom huskroppen för att på det sättet få bukt med tuberkolosen, den tidens stora folksjukdom.

Bostäderna hade centralvärme, elektricitet, gasspis, badrum och det fanns soptenkast och modern tvättstuga. Barnrikehusen saknade dock kylskåp och balkong. För de familjer som kom från innerstadens torrass, vedspisar, vattenpumpar och fotogenlampor var Hammarbyhöjden ett himmelrike.

Tunnelbanestation Hammarbyhöjden invigdes 1958.